

Inhoud

1. Cynisme is het kenmerk van een keuze	7
2. Zoektocht naar een opening	23
3. Van keuze naar consequentie	43
4. Zes eeuwen eerder, 12 augustus 1416.	
De ground-zero-anomalie	55
5. Een kruispunt van tijden	67
6. De dag die de wereld veranderde	87
7. Wie zouden we zijn als we niet gebroken waren?	114
8. Geluk is de plek waar het verlangen tot rust komt	122
9. De toekomst corrigeren	139
10. Rembrandt	154
11. CirQubus	161
12. Zijn lichaam was nu losgelaten	180
13. Aandacht is een filterend proces	182
14. Terug...	196
15. Op weg naar 'n postmaterialistische wetenschap	201
16. De materie trekt terug	206
17. Luisteren, echt luisteren	223
18. Pindakaas	236
19. Terug naar de Broncode	243
20. De Bresser Sociëteit	255
21. Schaken op een hoger niveau	267
22. Jezelf naar een hoger plan tillen	275
23. <i>Weg der Volkomen Openheid</i>	281
24. De grote verschuiving	304
25. De integratie van twee werelden	319
26. Rome	335
Nawoord	357

Cynisme is het kenmerk van een keuze

Jarenlang geloofde ze dat succes een kwestie van doorzetten was. Doelen halen, en daarna hoger reiken. *‘Kijk om je heen. Wat houdt je tegen? Niet de wereld. Niet de tijd. Jijzelf!’*

Dus: nog één keer terug naar de tekentafel.

Nog harder nadenken.

Nog beter analyseren.

Maar opeens, diep onder die oude reflex, brak een ander besef door. Een andere boodschap, met een stem die ze kende, maar te lang had overstemd: misschien gaat de grootste schaakpartij gewonnen worden door degene die plotseling doorheeft hoe zinloos het spel is en het van tafel veegt.

Door degene die de knoop doorhakt.

Terwijl anderen hun best doen om hem te ontwarren.

Pas toen Brené Braun dat idee werkelijk toeliet kon ze het manuscript van *Het dichotome dilemma* afronden. Definitief.

Ontelbaar veel stemmen, theorieën en overtuigingen waren in haar leven op haar afgevuurd. Ze hoorde ze, maar hield ze zelden vast. Er waren stemmen - bleek nu - die ook echt raken. Niet omdat ze poëtisch zijn, maar omdat ze iets bekends wakker kussen. Vertrouwd aanvoelen, op een manier die niet uit te leggen is. Niet alle invloeden bleken decoratief. Haar eigen stem bleek architectonisch.

Nadat zij dat innerlijke kompas durfde te volgen, werd ritme richting en richting kracht. De punt was gezet. Het idee op een bierviltje was uitgegroeid tot een stevig project. Eentje waarin niet alleen zijzelf geloofde. Verschillende uitgevers deden dat inmiddels ook. Er lag een doorbraak die voldoende onderbouwd was om de wereld in te sturen en stevig genoeg voelde om los te laten, al

kleefde aan dat loslaten nog altijd het volle gewicht van alles wat eraan vooraf was gegaan.

Want het afgelopen jaar had haar op proef gesteld. Het waren twaalf maanden van worstelingen, doorzetten en weer opkrabbelen. Een periode van ingestorte kaartenhuizen en wanhopige huilbuien

Van opstaan en herpakken.

Maar ook van briljante ingevingen en heerlijke inspiratie. Van puzzelstukjes die op hun plaats vielen en van euforische hoogtepunten; extremen bij elkaar.

Nu was - eindelijk - het ergste deel achter de rug.

Ze voelde zich opgelucht. Voor het eerst in maanden leek rust binnen handbereik.

Tijd voor ontspanning.

Het universum dacht daar anders over. De ademruimte hield nog geen week stand; wat op een vaste ondergrond leek, bleek een smalle richel boven een afgrond.

Aan het eind van die week brak de mededeling van haar oncoloog dwars door de hoop op een rooskleurige toekomst heen. Na het consult bleef alleen die stem nog over. Diep, zwaar en vol met woorden die waarschijnlijk gebruikt werden om klinisch en zo precies mogelijk te zijn. Voor haar klonken zij als een vonnis. Vooral zijn laatste zin hakte erin: 'De aftakeling zal gegarandeerd inzetten. De grote vragen zijn: wanneer begint het, en hoe groot zullen de stappen zijn?'

Ze had naar haar arts gekeken. Daarna naar de scan. Daarna naar zijn bureau. Op dat moment voelde ze hoe weinig er overbleef van haar loslaten. Eén zin. Vijf woorden. *De aftakeling zal gegarandeerd inzetten.* Die zin vrat zich overal tussendoor.

Wat er nog over was van haar humeur stortte de afgrond in.

Daarna werd het stil in de kamer. Niet in haar lichaam.

Het voelde alsof zijn boodschap de lucht uit haar borstkas kneep; alsof elke letter haar ingehouden adem aanviel. Haar buik kon daar niets tegenoverstellen. Haar middenrif weigerde te gehoorzamen, en haar keel hield de schrik hardnekkig vast; haar lijf leek die dag eerder op de hoogte van de totale reikwijdte dan zijzelf. De ontzetting was te groot, te allesoverheersend.

Haar hoofd volgde daarna. *Als ik maar...* dacht ze paniekerig, *als ik maar sterk genoeg...* en *als ik maar niet... breek.* Als vluchtweg

hield ze zichzelf voor dat haar aanwezigheid daar op een vergissing moest berusten, dat het toeval haar had omgeleid naar de verkeerde behandelkamer, naar een warrige dokter en naar foto's van een ander persoon, maar de angst verwierp deze innerlijke monoloog. Angst die schreeuwde dat zijn woorden de messen waren die haar leven zouden fileren, alle delen van haar innerlijke kracht laag voor laag weg ging snijden, totdat er alleen nog maar kwetsbare, verdrietige delen overblijven. Daar, te midden van dat lawaai, kwam ze alles en iedereen tegen, vooral zichzelf. Zijn woorden bleven terugkomen, steeds opnieuw. *De aftakeling zal gegarandeerd inzetten.* Ze kon niets anders meer horen. *De aftakeling zal gegarandeerd inzetten.* Dat bleef hangen. Niet de uitleg. Niet de percentages.

Ze bleef verbijsterd om zich heen kijken.

Een paar dagen later zei een vriendin dat ze er die dag verfromfaaid had uitgezien. Zijzelf noemde het vervallen en verlopen. Verlept.

De oncoloog noemde het donderdag. En het werd een donderdag om nooit meer te vergeten.

Eentje waarin hij eerder bezig leek om zijn enthousiasme te temperen dan om met haar mee te voelen.

‘Dit is statistisch gezien echt een heel bijzonder exemplaar. Exemplaren, moet ik zeggen, meervoud. Ze zitten in clusters.’

Wie enkel en alleen op de bezieling in zijn stem zou afgaan, zou kunnen concluderen dat ze niet op een stoel zat, maar in een petrischaaltje lag. Zijn toon stond haaks op de boodschap. Wat haar betreft bevond hij zich ergens in het spectrum tussen harteloos en buitengewoon pedant, en moest hij nodig aan zijn peptalk werken.

‘Hebt u eerder voor de Argentijnse junta gewerkt?’

Hij keek haar niet-begrijpend aan.

‘Laat maar.’ Tijdens het uitspreken van zijn zinnen was haar duidelijk geworden hoe ziekelijk onaanvaardbaar de situatie was. Ze was gek op bijzondere exemplaren, behalve wanneer deze in haar eigen hoofd zaten.

Alle controle die ze dacht te hebben werd haar door de woorden ‘meervoud’ en ‘clusters’ afgenomen.

Wat een hork.

De hork had haar in elk geval wel duidelijk gemaakt waar ze op moest letten. Een plotselinge, stekende pijnscheut hoog in haar hoofd kon het eerste signaal zijn. Daarna konden geheugenproblemen volgen, of gedachten die trager op gang kwamen. Daarvan was gelukkig nog niets te merken. Over verlamming en moeite met

praten wilde ze voorlopig niet nadenken; wat haar te wachten stond was onaangenaam en wrang, maar nog niet tastbaar. Nog niet.

Net zo ongrijpbaar was de naderende muur van *rattle noise* die plotseling de badkamer vulde. Haar onbewuste had het geluid al ruim een minuut eerder opgemerkt, maar kennelijk besloten dat haar bewustzijn nog niet hoefde te worden ingelicht.

Eerst was er alleen een trilling in het glas. Daarna kwam het geluid. Niet ineens. Langzaam. Alsof het haar eerst wilde vinden. Maar nu het was aangezwollen tot een niet te negeren gestamp dat dwars door haar gevoelens heen dreunde, begreep ze dat er iets mee moest gebeuren. De lage dreun liet de shampooflesjes op de vloer dansen, veroorzaakte kleine puntjes in het glas wijn op de wasbak. De steeds zwaardere cadans was niet die van de TH-57 Sea Ranger lestoestellen die iedere dag voor haar deur opstegen, zoveel was zeker.

Ze deed haar ogen dicht en scande het geluid. Het ritme, de bas en de vorm. De TH-57 was een relatief klein trainingstoestel waarin één piloot en maximaal vier cursisten pasten. Het toestel dat ze nu hoorde had wat meer pk's en opwaartse kracht. Flink wat meer. Het geluid leek op dat van een MH-60L Black Hawk, als het bulderende geluid van een Leopardtank die op een parkeerplek voor winkelwagentjes wilde parkeren. En het landde vlak naast haar gebouw.

Ze schrok, deed haar ogen open, draaide de douche dicht en wurmde zich haastig in een korte rok. Daarboven trok ze een marineblauw Nijntje T-shirt aan, dat door de jaren heen flink was verwaagd; daaronder schoot ze in een paar te grote Nike-slippers. Struikelend haalde ze een borstel door haar haar, rende naar het kantoor en posteerde zich bij het hoekraam, waar ze zowel het grote grasveld als de straat die naar haar voordeur leidde kon overzien. Haar T-shirt plakte op haar rug.

De Black Hawk hing nu vlak boven het grasveld, veertig meter voorbij het heliplatform en vlak naast het bordje 'Verboden het gras te betreden'. Langzaam, bijna ceremonieel, begon hij te dalen. Het geluid van de rotorbladen, eerder al een donker gedreun, werd nog luider naarmate het toestel de grond naderde. De lucht onder de wieken trilde en de opstuivende wind blies stof en losse gras-sprietjes met verwoestende kracht omhoog. Ze zag dat de piloot afwisselend naar de instrumenten en de grond om hem heen keek. De laatste vijf meter zakte hij langzaam naar de grond.

Nog vier, nog drie, twee, één.

De wielen raakten zachtjes de grond en het gras werd platgedrukt. De landing was een feit. Het was half zeven 's avonds. Maar in plaats van een lage zon en lange schaduwen waren er donkergrijze cumuluswolken te zien die een beschermende laag boven de horizon van de Golf van Mexico vormden. De piloot had de motor uitgezet, waarna het stil werd. Niet vredig, alleen stil.

De zijdeur ging open en er sprongen zeven jongemannen uit. Hierna werd een trapje uitgekapt en stapte een passagier in burger uit. Hij bleef - onder de langzaam draaiende rotorbladen - kort poserend in de omlijsting van de schuifdeur staan. Om de mariniers te plezieren. Of zichzelf. Wie kon het zeggen.

Ze had zeker verwacht dat ze iemand zouden sturen, zonder twijfel. Maar dit machtsvertoon had ze niet zien aankomen.

In de twintig minuten die ze onder de douche had gestaan, was de wereld om haar heen drastisch gewijzigd. De plek bij het raam bood haar een breed uitzicht op deze veranderingen. Recht voor haar lag het heliplatform omgeven door grindpaden en lestafels in de schaduw van brede palmbomen.

Aan deze kant van de bomen renden militairen in haar richting, ieder met zijn persoonlijke opdracht of doel. Alleen de eerste drie bleven rond de helikopter en ze vroeg zich af waar dat voor nodig was. Waren ze bang dat hij gejat zou worden? Aan hun gezichtsbeharig en oogopslag te zien waren het geen reguliere troepen, maar Ranger-, Seal- of Delta-jongens. Dat waren geen eenheden die 'zomaar wat deden'. Zij waren doelgericht, goed getraind en ambitieus. Brené fronste en keek naar de andere vier gasten, die zich nu nog aan het begin van het pad bevonden. Zonder uitzondering liepen ze snel in haar richting, zochten de horizon af en keken de straat in, alsof ze zojuist in Kandahar waren geland.

Een van de mariniers gebruikte het telescoopvizier op zijn geweer om de ramen van een gebouw aan de overkant te onderzoeken. Niet rustig, niet waakzaam, maar met de abrupte bewegingen die hij daarbij nodig achtte. Het leek op een methodische jacht langs glas, kozijnen en schaduwen; een dynamiek zo intens dat het weinig ruimte voor nuancering liet. De grens tussen ontspanning en gevaar werd poreus - en daar vond haar angst een ingang. Ineens voelde haar gebouw anders, Minder als een thuis. Meer als een plek waar iemand dekking zocht. Een ingehouden schreeuw trok door haar lichaam. Ze voelde het in haar buik. Haar armen. Haar benen.

Nagels schraapten langs de uiteinden van haar zenuwen; de kou trok in haar handen, tintelde door haar vingers en verteerde haar beweeglijkheid. De fysieke aankomst mocht dan een heleboel ka-baal maken, de echte herrie klonk inwendig.

Adem in. Wegstappen bij de afgrond! Hoofd helder maken! Die gasten zijn waarschijnlijk sinds hun prepubertijd 25/8 in de hoogste staat van paraatheid. Een geestesgesteldheid waar Delta en de Rangers dankbaar gebruik van maakten. Je moest wel latent gewelddadig zijn om bij het USASOC¹ te belanden.

Scott Hanlon liep, gevolgd door de twee grootste mariniers, in een rechte lijn naar haar gebouw. Zeven seconden - ze had ze geteld - nadat hij uit haar gezichtsveld was verdwenen, hoorde ze iets kranken. Zodra ze zich omdraaide werd het rumoer gevolgd door een roffel op de deur van het soort waarvan de eigenaar gewend leek te zijn dat er direct op geantwoord werd. Een roffel die zij al eerder verwachtte, maar toch als een schok kwam. Het was geen bescheiden klopje, geen vriendelijke tik en geen vraag om binnen te mogen komen, het was een eis tot toegang. Autoritair en ruw. Hanlons aanwezigheid vulde de ruimte nog voordat hij de drempel over was.

Vanuit een provisorisch mandje in de hoek van de kamer schoten twee witte oren als vanzelf de lucht in. Nadat het hondje zag dat Brené ook in de kamer was, begon hij te blaffen.

Ze liep in een schuine lijn naar de gang en duwde de opgesprongen hond voorzichtig terug de kamer in voordat hij door de deuropening kon glippen. 'Blijf maar veilig hier, Wubbie.' In de gang bleef ze even staan. Voelde een golf van spanning in haar lichaam opkomen. Dit was geen onverwachte ontmoeting, maar het machtsvertoon had haar hele systeem op scherp gezet. Haar hand bleef even op de deurklink liggen. Ze trok de luiken naar haar emoties dicht, schoof de balk op zijn plek en opende diep uitademend de deur.

Natuurlijk had ze verwacht dat ze - op een bepaald moment - iemand zouden sturen, maar het beeld dat ze daarbij kreeg waren medewerkers van een van de clandestiene drieletterige onderaannemers, CIA, FBI, NSA. Twee grote, serieus kijkende types. Toch was in dit geval, zag zij, besloten echt alleen Scott Hanlon te sturen.

¹ USASOC staat voor *United States Army Special Operations Command*. Het is een commando van het Amerikaanse leger dat verantwoordelijk is voor de coördinatie en uitvoering van speciale operaties wereldwijd.

In burgerkleding.

Maar dan wel van het nadrukkelijke soort.

Brené nam hem van top tot teen op. Voor haar stond een man - met rechte rug en armen over elkaar geslagen - haar strak aan te kijken. Aan zelfvertrouwen leek geen gebrek; maar zij zag vooral een gezicht dat iets weg had van een verweerd monument van stress en torenhoge ambitie. Ook zijn overgewicht was niet te missen, evenmin als de blauwe halve manen onder zijn ogen, de hardgebakken kraaienpootjes en de paarse bloedvaatjes in zijn wangen. Zijn kleding leek bedoeld om dat middelmatige uiterlijk te compenseren, maar werkte vooral averechts: alsof hij een achttienjarige *hipster* had beroofd. Bij Brené kwamen twee woorden op: 'vlag' en 'modderschuit'. Toen ze hem zag staan voelde ze onmiddellijk irritatie. Niet omdat hij gevaarlijk was. Niet omdat hij macht had. Maar omdat ze vandaag simpelweg geen energie had voor iemand als Hanlon. Ze had net gehoord dat haar toekomst was afgepakt. En nu stond zijn ego op de stoep.

Dominique Hanlon, roepnaam Scott - vermoedelijk dacht hij zelf anders over mannelijke voornamen dan zijn ouders - was in het verleden al een paar keer kort haar pad gekruist. Sindsdien was hun verhouding, zacht gezegd, niet geweldig. Bij hun eerdere ontmoetingen had ze hem ijdel gevonden, bijna narcistisch. Hanlon communiceerde niet; hij nam gesprekken in bezit; hij kaapte. Na vijf minuten wist iedereen welke boeken hij las.

Zijn niet-aflatende etaleren van kennis of culturele smaak was als een televisie in een bar waarvan het geluid irritant luid stond en dat je met geen mogelijkheid uit of op een andere zender kon zetten. Een en al aanwezigheid. Hij leek alleen te kunnen leven binnen het verhaal dat hijzelf van zijn eigen leven had gemaakt, en dat was een relaas vol bewijsdrang, uitroptekens, trucjes en maniertjes. Iemand die continu op weg was om zijn eigen toekomstige standbeeld te worden en zich koesterde in ieder stukje podium dat voorradig was.

Het was veel lawaai uit een net pak. En de jonge mannen die om hem heen cirkelden legitimeerden zijn volume.

Hij wilde - en dit waren zijn eigen woorden: 'onafgebroken indrukwekkend zijn'.

Die bewijsdrang had een of andere bron van wrok aangeboord die zij slechts vaag bij zichzelf had vermoed. Vanuit het oogpunt van een twintigjarige kon ze zich nog wel voorstellen dat het allemaal

zelfverzekerd cool overkwam, zichzelf werd er acuut gedeprimeerd van. Het was een directe aanslag op haar incasseringsvermogen. Wanneer zij het ooit voor het zeggen kreeg - besloot ze - werden types zoals hij direct afgeschaft. Ze noemde hem sindsdien in haar hoofd 'de ijdele brandnetel'.

Hanlon keek haar aan en lachte een jaarsalaris aan witte tanden bloot.

Voordat hij iets kon zeggen, nam Brené het initiatief.

'Dominique, jij was toch vervroegd met pensioen?'

De toon van haar vraag was redelijk, maar het was geen onschuldige vraag. Zijn prepensioen was een gevoelig onderwerp. Het was niet vrijwillig geweest. Het was niet minder dan een eis van de vorige minister van Defensie die erop had gestaan dat hij voorgoed van de drank af moest komen. Het bleek een arbeidsgeschil dat in de inlichtingenwereld niet bepaald onopgemerkt was gebleven.

Hanlon was geniaal, ongeëvenaard geniaal zelfs. Meedogenloos wanneer dat nodig was en hij zag oplossingen waar anderen die niet zagen. Maar dat alles had klaarblijkelijk zijn prijs: alcohol en Hanlon waren twee innig verbonden eenheden. Het feit dat hij hier voor haar stond, betekende echter dat hij niet bij de pakken neer was gaan zitten, maar op zoek was gegaan naar een nieuwe ingang, nieuwe oplossingen, om de mensen op de Hill van dienst te kunnen zijn in hun onstilbare honger naar macht - en dat dit hem gelukt was.

'Soms doodt de val. Soms, als je valt, leer je te vliegen.' Het antwoord kwam er triomfantelijk uit. Ogenscheinlijk vol trots en zelfvertrouwen.

'Je hebt je weer op het gelukskoekjespad begeven, begrijp ik?'

'Mevrouw Braun,' vervolgde hij zonder acht op haar opmerking te slaan. De voorpret die hij klaarblijkelijk al enige tijd koesterde, liet zich niet verwaaien. 'Wat een prachtige dag om even langs te komen.' Zijn taal was formeel en zijn stem was gemoduleerd als van iemand die radiocommercials inspreekt. Wat de boodschap ook was die er overgebracht diende te worden, zijn hele houding ademde dat hij van ieder moment wilde genieten.

Brené moest moeite doen om erbij te blijven. Uit het niets kwam de zin weer voorbij: *De aftakeling zal gegarandeerd inzetten*. Ze wilde huilen. En tegelijkertijd iemand slaan. Het vervelende was dat ze niet wist wie. Ze snapte ook wel dat ze Hanlon geen klap mocht verkopen.

‘Dokter... Braun,’ onderbrak zij hem net zo formeel als zij van hem gewend was. ‘En voordat je verdergaat, wat is er mis met de bus, of met een taxi?’ Ze wees naar achteren, waar de helikopter geland was.

Hij zei niets en produceerde een blik die vermoedelijk verontwaardiging moest uitdrukken, alsof hij had verwacht dat ze al bij zijn aankomst haar ogen zou sluiten en gillend de gang in zou rennen. Dat ze dit niet gedaan had leek hij als een persoonlijke belediging op te vatten.

Brené wachtte. Dat bleek genoeg.

‘Dokter Braun,’ zijn stem werd nu iets scherper. ‘Ik ben opgegroeid in een landelijk dorpje in New Hampshire. Een charmant agrarisch gehucht in de buurt van Denton. We hadden niet veel voorzieningen tot onze beschikking, slechts een café, twee diners en een bibliotheek.’

‘Fijn om te weten dat je er goed mee omgaat,’ onderbrak ze hem.

Hij keek haar niet-begrijpend aan en zuchtte. ‘Waarmee omgaat?’

‘Met je ontslag.’

‘Ik ben niet ontslagen.’

‘Op non-actief gesteld?’

Hij zuchtte nog een keer, iets demonstratiever nu, en besloot verder te gaan waar hij was gebleven.

‘Als een van de weinige plaatsen in de omgeving verkeerden wij in de gelukkige omstandigheid dat we over een bibliotheek beschikten. Ik was als kind al gebiologeerd door boeken. Vooral boeken over wetenschap wekten mijn interesse. Heeft iemand u wel eens verteld hoe belangrijk lezen voor een kind is? Welnu, door het vele lezen ben ik nu uitverkoren om een van die onderdelen van de wetenschappelijke gemeenschap te vertegenwoordigen. Van mensen die net als u op zoek zijn naar antwoorden. De wetenschap is tenslotte de broeikas voor de vooruitgang.’

Hij leek nogal content met die laatste zin. Zijn ogen begonnen te glimmen, alsof zojuist een aantal kleine instrumenten in zijn hoofd aan een uitmuntende ouverture was begonnen. Hij keek haar verwachtingsvol aan, waarschijnlijk zocht hij naar bevestiging en wilde hij waardering voor zijn woorden, zijn ritme, zijn intellectuele inzichten. Toen Brené niet reageerde werd hij weer serieus.

‘Het is zo belangrijk om je te interesseren voor boeken.’

In gedachten rolde ze met haar ogen. ‘Was die pauze zojuist

voor het dramatische effect?’

Ze keek naar de marinier achter Hanlon, maar die zag plotseling iets in de dakgoot dat al zijn aandacht opeiste.

‘Het is goed dat je positief blijft. Zelfvertrouwen is mooi.’ Ze leunde iets naar voren en fluisterde op hetzelfde volume en met dezelfde intonatie waarop Hanlon sprak: ‘Mooie beeldspraak over broeikas en bibliotheken enzo, begrijp me niet verkeerd. Maar heb je ooit overwogen om snel ter zake te komen?’ Hierna keerde ze weer terug naar haar eigen stem. ‘Doe me een lol en doe alsof ik je vriend ben. Sla het voorspel over en zeg me wat je punt is.’

Door haar woorden schoot een spastische energie langs zijn wenkbrauwspiieren. Zijn ogen trokken zich strak in een verbijsterde blik, alsof zojuist zijn hele symfonieorkest - voor het goed en wel op gang was gekomen - in één keer door de podiumvloer was gezakt.

Hoe snel dit ongeluk zich ook voltrok, wat volgde speelde zich in slow motion af. Heel voorzichtig begon zijn gezicht ondoorgrondelijke taferelen uit te beelden. Zijn neusgaten verwijdden zich en zijn mond trok zich strak in een verbeterd lachje. Met beide armen strak langs zijn lichaam bleef hij staan. Het enige dat nu nog bewoog waren zijn ogen. Onwillekeurig draaiden zij met de chaos mee. Het was levendigheid gevangen in het moment en al deze tegengestelde energieën waren, wat Brené betreft, absoluut het bekijken waard. Voor haar stond een bruisende stilte, een stilstaande kettingbotsing.

De uitbundige vrolijkheid van zijn kleding stond in schril contrast met wat er op dit moment door hem heen moest gaan.

Hij boog zich, toen de wervelwind in zijn hoofd eindelijk tot bedaren leek te zijn gekomen, naar voren. ‘Ik bedoel het niet lullig.’ Er was nu een onmiskenbare trilling in zijn stem. ‘Maar jij zit hier alleen maar omdat je ‘familie van’ bent.’ De zin werd niet afgemaakt omdat ze beiden wisten wie ermee werd bedoeld. Hij leek zo veel mogelijk minachting in zijn blik te proberen te leggen en sprak het woord ‘familie’ uit met een duidelijke stembuiging, alsof op voordracht ergens aangenomen worden net zo erg was als als man zittend plassen.

‘Wie ben jij eigenlijk? Behalve Walter Brauns dochter?’ voegde hij eraan toe. ‘Je vaders reikwijdte heeft je een vertekend gevoel van zelfvertrouwen gegeven.’

De zinnen zelf waren breed genoeg voor een aanval, maar de

toon was te smal door de gevoelens die hem teisterden. Hij probeerde in zijn woorden een kracht te leggen die zijn emoties nog niet hadden gevonden. Het resultaat waren verwijten zonder draagkracht, maar wel met een uitwerking. Ze keek hem zo neutraal mogelijk aan. Onderdeel van een invloedrijke familie zijn had twee kanten. Het opende deuren én het wekte wrevel. Het was dood gewicht dat ze achter zich aan moest slepen. Ze had geen behoefte aan complimentjes, maar ze was te moe om al haar energie en aandacht te besteden aan het overeind houden van haar geloofwaardigheid bij mensen die maar al te graag aan haar stoelpoten zaagden. Het duwde haar terug naar alle keren dat zij zich had moeten bewijzen, tegenover mannen - het waren vooral mannen - die van alles over haar dachten, maar vooral dat zij vrouw was. En dochter van. Mannen die nee zeiden, maar seks bedoelden. De stress nestelde zich enkel in haar maag, merkte ze. De hersencellen die volhielden dat haar leven het einde naderde hielden zich vooralsnog koest.

‘Je hebt niet eens een SES-positie.’

‘Dat klopt, ik ben geen Senior Executive,’ zei Brené. ‘Maar ik ben wel redelijk goed met feiten. Mijn bereik loopt tot in het Witte Huis. Dat van jou tot het Congres. Volgens welke maatstaf je daar ook naar kijkt: zeven is meer dan vijf komma drie. Ik kan er een schema voor je bij tekenen, als je wilt.’ Het sarcasme ontging Hanlon volledig.

Brené keek nog een keer naar de marinier die achter hem stond, maar die staarde deze keer naar de punten van zijn schoenen.

Haar blik ging terug naar het gezicht voor haar en de blik in zijn ogen maakte haar duidelijk dat de geloofwaardigheid van haar opmerking over het Witte Huis maar matig bij hem landde.

Het enige dat hij nog kon uitbrengen was: ‘Je bent niet welkom in dit project.’ Zijn kaak verstrakte.

‘Dat geeft niet, daar kom ik wel overheen. Er zijn pijnlijkere afwijzingen.’

‘Jij levert nú luitenant Brenner aan mij over. Zeg me waar ik hem op de basis kan vinden, dan haal ik hem zelf wel op.’

Brené onderdrukte een zucht. ‘Je haalt hem zelf wel op...’ herhaalde ze. ‘Attent van je.’ Met de vingertop van haar wijsvinger streek ze een plukje haar uit haar gezicht.

Hanlon leunde naar voor en bracht zijn gezicht tot op enkele centimeters van dat van Brené.

‘Misschien is het beter als je je verlies neemt nu het nog kan,’

ging hij zo beheerst als maar mogelijk was verder.

‘Misschien is het beter wanneer je geen uien meer eet voordat je bij iemand op bezoek gaat.’

‘Ik ga hier niet zonder luitenant Brenner weg,’ zei hij zonder zijn gezicht terug te trekken.

‘Nou,’ zei ze fijntjes, ‘welkom in Pensacola dan. De huizen zijn hier niet al te duur, je zult er vast een naar je smaak vinden.’ Snel keek ze even om zich heen en fluisterde: ‘Wij hebben luitenant Brenner gistermiddag naar een van onze ‘buitengewone verhoor - en detentiecentra’ gestuurd die nog actief zijn.’

Hanlon deinsde terug en zijn blik stroomde nu vol ongefilterde wanhoop, alsof die woorden een klap op een alarmknop hadden gegeven en hij plotseling beseftte dat de houdbaarheidsdatum van de strategie die hij besloten had te gebruiken verlopen was. Het was bijzonder om te zien dat één zin zo veel kleuren aan angst, onzekerheid en breekbaarheid in werking kon zetten.

Voor het eerst verschoof de angst van haar naar hem.

Ze liet hem zoeken.

‘Wát? Jullie hebben hem naar het Midden-Oosten afgevoerd? Tjezus Christus, hoe... Je bent nu onderdeel van een systeem. Je kunt toch niet... godd... Je doet dit zomaar... alles...’ hij zwaaide met een vinger in de rondte, ‘op eigen houtje? Er zijn spelregels. Je bent onderdeel van een systeem,’ herhaalde hij. ‘Een autoriteit die zich niet met regels kan verantwoorden mag geen autoriteit zijn!’

De trilling in zijn stem kon de zwaarte van zijn verwijt bij lange na niet dragen. Met stijgende verbazing luisterde ze naar het gehakkel van een man die zij niet anders kende dan als een toonbeeld van controlezucht. Het waarom ontging Brené, maar hij leek nu echt in paniek te raken.

‘Over die spelregels en het Witte Huis gesproken, ik heb nog iets voor je.’

Ze draaide zich van hem weg.

Toen begon hij achter haar rug over protocollen en bevelsketen, maar Brené gooide de deur dicht.

‘Ben zo terug!’ riep ze nadat het haar te binnen schoot dat ze vergeten was te vertellen waarom ze de deur dichtgooide.

‘Niet weggaan hè!’

Ze rende naar haar bureau en pakte daar een blad papier ter grootte van een A4'tje met bovenaan een rood lakzegel. Draaide zich in één vloeiende beweging op haar hakken om en beende terug naar de deur.

‘Ha, je bent er nog. Gelukkig. Sorry.’

Plechtig overhandigde ze hem het formulier.

Hanlon begon te lezen. Zijn ogen schoten vooruit en weer terug, alsof ze een eigen wil hadden. Zijn hersenen leken al te raden wat er kwam, maar zijn intellect kon het nog niet geloven. De tekst was kort, formeel en, aan zijn ogen te zien, verbijsterend. Hij staarde er-naar alsof het papier een verborgen boodschap bevatte. Hij strekte zijn arm iets uit en hield het vel verder van zich af, in de hoop dat afstand de keten van gebeurtenissen kon stoppen. Zijn besef had de snelheid van een gletsjer - onderschat nooit de kracht van ontkenning, dacht Brené - maar niets van wat hij deed leek enig effect te hebben op het papier of de tekst die daarop stond.

‘Je deelt mijn enthousiasme niet, begrijp ik?’ vroeg ze toen ze het idee had dat de boodschap voldoende ingedaald was. ‘Onze organisatie, dat wil zeggen: CirQubus, onderzoekt multidisciplinair de casus van luitenant Brenner. Die zaak tart, zoals je wel weet, elke natuurwet die we dachten te begrijpen. Zijn wij het best toegerust om die klus te klaren? Absoluut. Kunnen jullie daar ook iets in betekenen? Jazeker.’

Ze probeerde haar vriendelijkste glimlach.

‘De vraag is wanneer we een doorbraakmoment bereiken. Het zal niet als een schok komen dat de meningen hierover sterk verdeeld zijn. Ik heb via de president vernomen dat de doorbraken op jullie werkgebied heel recent zijn en afgaande op wat ik daarvan heb mogen inzien, zijn jullie al met een zeer effectief onderzoek bezig.’

Ze begeleidde met haar hand de lange lok haar die over haar gezicht was gegleden, weer terug op haar hoofd.

‘Wil ik dat overboord gooien alleen vanwege een of andere oude rivaliteit die er tussen jullie en CirQubus zou moeten zijn? Zeer zeker niet. Ik heb jullie hierbij nodig. We hebben nu iedereen nodig. Dus ik beloof je dat - wanneer de omstandigheden zich daartoe lenen - wij alle bevindingen wat betreft luitenant Brenner met jullie zullen delen. Ik hoop dat jullie de inzichten die jullie zelf hebben opgedaan ook willen delen.’

Hanlon zei niets, maar keek haar vernietigend aan. Hij wist dat ze loog en Brené wist dat hij dat wist. Maar om een of andere vreemde reden ontspande die wetenschap haar, alsof ze beiden slechts acteurs waren die een scène speelden. Wat zich werkelijk voordeed, leek minder belangrijk dan de vorm ervan; zorgvuldig geconstrueerde zinnen, geveinsde kalmte en ontspannenheid. Alles

wat ze zouden zeggen waren slechts tekstregels die niet door henzelf waren geschreven of bedacht. Het was een sketch waarmee je verfijning en ontwikkeling speelt. Gesprekken buiten de randen van oprechtheid. De verantwoordelijkheid en de druk die daarbij hoorden lagen bij de schrijvers, niet meer bij haar.

‘Scott, ik vond het leuk dat je even langskwam. Het was mij persoonlijk in ieder geval een waar genoegen.’

Ze keek nog eens naar zijn outfit. ‘Nog een kleine toevoeging: sommige mensen verwarren goede kleding weleens met ‘goed gekleed’, begrijpelijk, daar niet van, maar de hoeveelheid gezond verstand in deze kledingkeus,’ zij wees op zijn broek, ‘bevindt zich toch wel op een kritiek laag niveau.’ Toen deed ze de deur dicht.

Ze hoorde gevloek aan de andere kant, gevolgd door een hoog gorgelend geluid dat zich op geen enkele manier liet interpreteren. Iets wat op triomf leek maakte zich van haar meester, een duidelijke lach vormde zich rond haar mondhoeken. Klein. Maar echt.

De manier waarop je klopt doet ertoe.

Een gevoel van opluchting trok langzaam langs haar ruggraat omhoog. Hanlon leek duidelijk minder tevreden met haar keuzes dan zijzelf. Diepe, onzekere gedachten werden verdreven door vrolijkheid. Door het spionnetje zag ze de rug van een woedende verliezer het pad afbenen. Ze had hem van zijn onwankelbare wolk gestoten en kon een gevoel van overwinning niet onderdrukken.

Opgewekt keek zij langs hem de straat in. Lawaai overstemde haar beginnende stelligheid.

De klik van het slot was klein. Te klein.

Schuin tegenover hen eindigde een Humvee van de kustwacht, na een lange remweg, met een klap tegen de achtenzeventigjarige beuk op de parkeerplaats van de gym. Op de weg voor haar kwamen twee andere Humvees met piepende remmen tot stilstand. Midden op het kruispunt lag een geschrokken fietser. Er vloog overtuigende ontzetting over en weer. Vanuit het niets veel geschreeuw, nog meer gebaren. Verwijten. Twee parallelle werelden. Beide het gelijk aan hun kant. Dezelfde straat, andere belangen, andere golflengten. Overal om hen heen klonk het monotone gejang van een autoalarm.

Het lawaai maakte een einde aan haar vrolijkheid.

De triomfantelijkheid duurde te kort. De breekbaarheid van haar gemoedsrust bleek toen de claxon in directe verbinding met haar zenuwstelsel leek te staan. Haar aarzelende balans van cynisme

en verdriet, van beheersing en ontkenning, van angst en doortastendheid werd met razend geweld onderuitgehaald. Het veroorzaakte een rilling door haar hele lichaam. Liet hersencellen radeloos van de ene naar de andere emotie rennen.

Haar lichaam geloofde na de diagnose niet meer in overwinningen.

Haar zelfbeeld was al zolang ze zich kon herinneren gebouwd op een ballon. Het kon haar tot grote hoogten brengen, maar elk moment knappen; dan zakte ze tot aan haar borsten weg in de zompige drassigheid van verrotte bladeren, waar zelfverwijten opborrelden en zekerheden verdwenen. In plaats van haar overwinning te vieren kromp ze onder twijfel en schuldgevoel ineen.

Ze moest tellen. Vijfentachtig hartslagen, daarna vierentwintig ademhalingen. Cijfers waren betrouwbaar. Cijfers logen niet. Vierennegentig, vijfennegentig. Daarna wist ze niet meer waar ze was gebleven.

Dat maakte haar nog banger; jezelf groot voordoen had zijn prijs. Het was alsof iemand de stop uit haar voeten had getrokken. Vloeibaar helium trok door haar benen weg, verdween in de draaikolk onder haar. Onzichtbare handen trokken haar omlaag. Alleen de kapstok hield haar nog overeind.

Maar de kapstok was niet genoeg. Haar benen begaven het en een stel jassen gleed met haar mee naar de grond.

Ze viel niet alleen op de vloer; ze zakte erdoorheen, naar pijnen en conclusies waarvoor ze nog geen vorm had gevonden. Zesentwintig. Weken. Haar relativiseringsvermogen had het nieuws niet overleefd. Langzaam ademde ze uit en wendde ze haar gezicht naar de hemel in de hoop dat die haar energie kon aanvullen. Enige tijd bleef ze zo zitten. En daarna begon ze opnieuw te huilen. Eerst langzaam en zachtjes, maar op het moment dat haar, door de wijn opgewekte, bravoure plaatsmaakte voor twijfel, liepen de tranen over haar wangen. Ze lieten zich eenvoudigweg niet langer tegenhouden. Het verdriet had te lang vastgezeten en zocht nu angstig, trillend en wankelend een uitweg.

Wanneer je weet dat je gaat sterven en zelfs beseft dat je al enige tijd stervende bent, wanneer je dagelijks leven evenveel gewicht aan ziekte moet gaan geven als aan werken, dan wisselen gevoelens soms om de paar seconden. Niet door een gebrek aan zwaarte, maar door een gebrek aan acceptatie. Je voelt een krampachtige drang naar controle, doordat de toekomst steeds luider begint te kraken. De gevoelens over het monsterlijke nieuws weerkaatsten

tussen de bakstenen en het beton, waarmee ze een zo sterk mogelijk harnas had proberen te creëren.

Ze drukte de jas van haar dochter tegen haar gezicht en ademde haar geur in, de laatste veilige plek op aarde. Ze moest terug naar de stilte, maar kon er nu eenvoudigweg niet bij. De onverstoorbare stilte was een onbereikbare geslotenheid geworden. Een gang biedt bescherming, maar geen enkele geruststelling.

Haar oude en haar nieuwe wanhoop schreeuwden nu gezamenlijk om hulp, maar ze kon op dit moment volstrekt niets voor ze betekenen. Wat haar leven was en wat zij ooit voor zich zag, hoopte dat het zou zijn, waren twee verschillende mensen geworden.

Ze wilde dat iemand haar vasthield. Tegelijkertijd wilde ze dat de hele wereld verdween. Ze had zich nog nooit zo eenzaam gevoeld.

De anomalie

11 juli 1990. Drie weken voor de Eerste Golfoorlog.

Dat voormalige jeugddelinquent en draaideurcrimineel Mason Bushbaum op 24 augustus zijn negentiende verjaardag in Irak zou vieren, was voor velen een complete verrassing, zeker ook voor Mason zelf. Hij was wat ze in de media kansarm zouden noemen, of ‘een van de vele jongeren die opgroeien zonder toekomstperspectief’. En toch lag hij hier in het tropische water van de Perzische Golf naar de hemel te kijken.

Een paar tellen lang nam hij de tijd om de serene schoonheid van de westelijke avondlucht in zich op te nemen: boven Koeweit-stad lag een smalle zachtblauwe band die afgewisseld werd met wolken in oesterkleuren van roze, parelmoer en grijs. In het oosten waren in het donker nog enkel de grillige contouren van het Zagros-gebergte in het binnenland van Iran te zien.

Achter hem schoot een bellenspoor van de tweede duiker van hun team als een plaatselijk bubbelbad omhoog. De opspattende waterdruppeltjes waaierden in de richting van de blauwe horizon, een toevallig overvliegende albatros de stuipen op het lijf jagend.

‘Sorry jongen, ’mompelde Mason ‘Batt Boy’ Bushbaum toen hij het beest rechts van hem verschrikt van richting zag veranderen.

Hij beet iets steviger in het mondstuk van zijn FCR en vergrootte zijn drijfvermogen, zodat ook zijn mond boven water bleef. Na een diepe, corrigerende ademhaling reikte hij met zijn rechterhand over zijn linkerschouder, haalde langzaam de M40 met telescoopvizier van zijn rug en liet de loop losjes in zijn linkerhand vallen. Daarna zette hij het masker bij zijn rechteroog tegen de lensopening en draaide zijn lichaam totdat de kustlijn in zicht kwam.

‘Alpha one and two aan de oppervlakte.’

‘All clear, Alpha one. Ik zie drie kilometer rondom jullie positie nog steeds geen hittepatronen. Alleen de onderzeeër onder jullie is zichtbaar, en op vijfhonderd meter zuidzuidwestelijk een groep dolfijnen. Het kunnen natuurlijk ook haaien zijn. Dat is me niet geheel duidelijk.’

‘Serieus? Haaien?’ Voordat Mason het zich bewust was, had hij de woorden hardop uitgesproken.

‘Rustig aan maar *seaman*, de meeste haaien in de Perzische Golf zijn van het vegetarische soort.’

Vegetarische soort, mijn reet, dacht Mason en keek naar de geschrokken albatros die nog steeds krijsend boven zijn hoofd vloog. Terwijl de haaien in zijn rechterhersenhelft rondzwommen, voelde hij daardoor een onverwachte pijn zijn linker binnen duiken.

Al sinds zijn vroege jeugd had hij een bijzondere band met dieren. Hij groeide op in een wereld die hard was voor kwetsbaarheid: geld was schaars, zorgen waren er genoeg, en het geld dat er wel was, verdween vaak in drank en drugs om die zorgen te verdoven. Op zo’n plek zocht hij naar iets waarmee hij zich toch verbonden kon voelen. Die troost vond hij bij dieren. Dieren deden nooit alsof. Ze logen nooit over hun bedoelingen. Dieren waren veilig. Zijn moeder was het tegenovergestelde van veilig. Wanneer ze gestrest was - en dat was vaak - vond ze het leuk haar sigaretten op hem uit te drukken. Ze stopte daar pas mee toen hij elf was, toevallig op dezelfde dag dat haar minnaar haar doodsoog en zichzelf in hun trapgat ophing.

Dieren waren zijn toevluchtsoord geworden, zijn bronnen van troost en onvoorwaardelijke liefde. De zichtlijnen door een woest landschap - zijn beste vriendjes. Samen met hen vormde hij een groep, een kern. Een plek waar het geweld nog geen bereik had. Dankzij deze kern was hij te geaard geworden om te breken, en te vrij om te temmen.

Een plotselinge tik op zijn schouder haalde hem uit zijn trance.

‘Aandacht op één ding Mason. Aandacht op één ding. Op je taak, knul.’ Alan knikte hem bemoedigend toe.

Mason knikte. Alan had gelijk. Natuurlijk had hij gelijk.

Boven hen draaide de Albatros zich om, op een veilige afstand verbaasd kijkend naar de twee zwart-groene gezichten onder hem. Vanwege de afstand lag er nu een blik in zijn ogen waarvoor de woorden ‘onderzoekend’ en ‘hooghartig’ moeten zijn bedacht.

Snel wendde hij zich af van de vogel, trok de schouderbanden